

مطبو عاتي خبر پايانه

يادونه: ويندويان په افغانستان او امريكا كې د لاس رسې وړ دي

د اطلاعاتو خپرول د ۱۳۹۳ كال د لړم مياشتې د ۲۷مې نېټې د كابل په وخت د سهار تر ۹:۳۰ بجو پورې منع دي

د ايشيا فونديشن له خوا په ۲۰۱۴ كال كې د افغانستان د خلكو د نظر سنجوني د پايلو اعلان

د سروې موندني له احتياط سره مل خوشبيني څخه ټاكنو او د امنيتي مسووليتونو ليرېد ته په پام سره پرده پورته كوي

كابل، د ۱۳۹۳ كال د لړم مياشتې ۲۷مه - په ميليونونو افغانانو د امنيتي ستونزو سره سره په هغو ټاكنو كې چې په پايله كې يې له يوه منتخب ولسمشر څخه بل منتخب ولسمشر ته په دموكراتيكه توگه واك وليږدول شو، گډون وكړ. په ورته وخت كې، دوه پر درېيمه برخه سروې شويو افغانانو هيله مننېا څرگنده كړه چې دغه نوې ټاكنې به يې په ورځني ژوند كې سمون راولي؛ سره له دې چې د نامني، فساد او وزگاري په اړوند اندېښنې لا پر خپل ځای پاتې دي. ايشيا فونديشن دغه او نورې موندني نن په كابل - افغانستان او واشنگټن ډي سي كې اعلان كړي. د ۱۳۹۳ كال په غبرگولي او چنگاښ مياشتو كې له ۹۲۷۱ افغانانو سره د هيواد په ۳۴ ولايتونو كې د افغانستان د جمهوري رياست د ټاكنو د دويم پړاو له تر سره كيدو وروسته مخامخ مركې تر سره شوې. د سېر كال په سروې كې چې د تيرو لسو كلونو په اړه د اوږد مهالو اطلاعاتو او څيړنو درلودونكې ده، د ټاكنو، كډوالي، د بنځو حقوقو، روغتيايي خدمتونو ته د لاس رسې او له پېښو سره د مبارزې په اړوند نوې پوښتنې هم ورزياتې شوې دي. د سروې بشپړ رپوټ، د رپوټ لنډيز او په دې اړه په مكرر ډول پوښتل شوې پوښتنې دلته لوستلې شې.

د افغانانو د افكارو او نظرونو دغه تر ټولو لرغونې او پراخه ملي سروې، چې د افغانستان د خلكو سروې په نوم ياديږي او ايشيا فونديشن يې تر سره كوي، د هغو مسايلو په باب چې د هيواد په ودې او پراختيا كې بنسټيز رول لري، د افغانانو نظرونه را سپړي. دغې كلنې سروې له ۲۰۰۴ كال څخه تر دې دمه د ۶۵۰۰۰ افغانانو نظرونه را ټول كړي دي. سېر كال د دغې سروې پايلې په يوه حساس وخت كې اعلانېږي او د جمهور رييس په توگه د ډاكټر محمد اشرف غني ټاكل كيدلو، له ډاكټر عبدالله عبدالله سره د اجرائيې رييس په توگه د ملي وحدت د دولت د جوړېدلو، او د ۲۰۱۴ كال تر پايه پورې په افغانستان كې د نړيوالو ځواكونو د شمير د كميدلو په گډون اوسنيو جرياناتو ته په پام سره د افغانانو او نړيوالې ټولني لپاره خورا گټورې دي.

عبدالله احمدزي چې اوس مهال په افغانستان كې د ايشيا فونديشن استازيتوب كوي، وايي: «د سېر كال سروې د افغانانو د عامه ذهنيتونو د يوې بې سارې سپړونكې وسيلې په توگه په هيواد كې د وروستۍ سياسي ليرېد او د بدلون لپاره تمې منعكسوي. كابو دوه پر درېيمه برخه افغانان هيله من دي چې د دغو ټاكنو پايلې به يې په ژوند كې سمون راولي، او همدارنگه ډيرې په دې باور دي چې له مخالفو وسله والو ډلو سره د افغانستان حكومت د سولې هڅې به په هيواد كې د ثبات د ټينگښت لامل وگرځي. اقتصادي ستونزې او فساد هم په افغاني ټولنه كې د عامه ذهنيتونو په شكل موندلو كې مهم رول لوبوي.»

افغانان هيله من دي او د بدلون تمه لري

د ۱۳۹۳ كال ټاكنې په ملي كچه د خلكو د خوشبيني يو مهم لامل دی چې د سېر كال په سروې كې ښودل شوی دی. له دموكراسۍ او ټاكنو څخه په مخ پر زياتيدونكې توگه د خوشبيني د دليلونو په توگه يادونه كيږي څرنگه چې كچه يې د ۱۳۸۸ كال د جمهوري رياست ټاكنو څخه وروسته د ۱۳۸۹ كال په سروې كې له څرگنده شوې كچې څخه لوړه ده. كابو ۶۹،۷٪ سروې شويو بنځو وويل چې د ۱۳۹۳ كال په ټاكنو كې يې گډون وكړ، په داسې حال كې چې په ۱۳۸۸ كال كې يواځې ۴۳،۴٪ ويلي وو چې په ټاكنو كې يې گډون وكړ. سربيره پر هغې، ۶۷،۴٪ سروې شويو افغانانو په ډاگه كړه چې كه چيرې په عام محضر كې د حكومت په هكله خپل نظر څرگند كړي د خونديتوب احساس لري. په ټوليزه توگه ۵۴،۷٪ افغانان وايي چې هيواد په سم لوري روان دی چې د ۵۷،۲٪ افغانانو په پرتله چې په ۱۳۹۲ كال كې يې ورته نظر درلود كمښت ښكاروي. په ورته وخت كې ۴۰،۴٪ يې وايي چې هيواد په ناسم لوري روان دی چې د ۳۷،۹٪ په پرتله چې په ۱۳۹۲ كال كې ورته پوښتنې ته د سروې شويو كسانو د ځوابونو څخه تر لاسه شوي سلنه وه كمښت ښكاروي. د دغه كلني

تموج سره سره اړد مهاله ميلان له ۱۳۸۵ کال څخه را پدېخوا د هغو کسانو د شمير زياتوالی بنکاروي چې باور لري چې هيواد په سم لوري روان دی.

نامنی، فساد او وزگاري/ اقتصاد د افغانانو پر نظرونو ستره اغيزه لري
افغانان نامنی (34.0%)، فساد (28.4%)، وزگاري (25.7%) او اقتصاد (10.8%) هغه تر ټولو لويې ستونزې بولي چې افغانستان په ټوليزه توگه ورسره مخامخ ده. د هغو کسانو شمير چې د نامنی يادونه يې وکړه په ۱۳۹۳ کال کې د ۱۳۹۲ کال په پرتله په چټکۍ سره لوړ شوی دی. شاوخوا درې پر څلورمه برخه افغانان وايي چې اقتصادي وضعيت يې سر کال د تير کال په پرتله خراب شوی او يا هم په ورته حالت کې پاتې دی، او يواځې يو پر پنځمه برخه يې وايي چې ۱۳۹۳ کال بهتره وو.

افغانان له عامه ادارو او خدمتونو څخه خوښي څرگندوي

کومې ژمنې چې د حکومتوالی او د خدمتونو د سمون په باب په ټاکنيزو کمپاينونو کې وشوې د سر کال په دوې کې يې د افغانانو په زړونو کې يو ډول هيلې راوپارولې. ډير شمير افغانان د پخوا په شان همدا برداشت لري چې د بيارغونې، امنيت او تعليم او تحصيل په ډگرونو کې ځيني پرمختگونه شوي دي. 75.3% افغانان وايي چې مرکزي حکومت خپلې دندې په سمه توگه تر سره کوي. دوه پر درېيمه برخه يې (67.6%) د ولايتي ادارو، د ښارواليو د چارواکو (58.5%) او د ولسواليو د ادارو (56.7%) په هکله ورته نظر لري. دا دويم پرلپسې کال دی چې افغانان وايي چې پر رسنيو باندې د ديني رهبرانو په پرتله ډير اعتماد لري (72.7%).

افغانان د ښځو د ونډې له پراخيدو څخه ملاتړ کوي خو د سروی اوږد مهالي موندنې په ځينو ډگرونو کې د ښځو وروسته والی ښکاروي

67.8% افغانان وايي چې ښځې بايد اجازه ولري چې د کور څخه بهر کار وکړي. دا په داسې حال کې ده چې د اوردمهالو اطلاعاتو له څيړنې څخه جوتيري چې د کورني تاوتریخوالي او کاري فرصتونو له اړخه د ښځو وضعيت د انديښني وړ دی. سر کال د لومړي ځل لپاره ډير شمير افغانانو وويل چې د حکومت سياسي پستونه بايد تر ډيره بريده نارينه و ته ورکړل شي (46.1%) د هغو کسانو په پرتله چې په دې نظر وو چې سياسي پستونه بايد د نارينه و او ښځو تر منځ په انډوليزه توگه وويشل شي (42.1%). په افغانستان کې د ايشيا فونډيشن دفتر مرستياله نجلا ايوبي په دې اړه داسې وايي: «د هغو سترو لاس ته راوړنو سره سره چې له ۱۳۸۰ کال څخه راهيسې ښځو ته په نصيب شوي دي، افغاني ښځې لا هم د سياسي او اقتصادي گډون په ډگر کې له سترو ځنډونو سره مخ دي.» هغې زياته کړه: «د تحصيلاتو/ سواد نه درلودل، د کاري فرصتونو نشتوالی، د کورني تاوتریخوالي شتون او جبري ودونه/ د مهر نه ورکول د افغانو ښځو تر ټولو لويې ستونزې دي چې د روان کال په سروی کې يې يادونه شوې ده.»

د سروی بشپړ رپوټ، لومړني معلومات او معلوماتي گرافیکونه دلته تر لاسه کولای شئ. همدارنگه کولای شئ د لا ډيرو معلوماتو لپاره [@Asia_Foundation](#) تعقيب کړئ او يا هم د [#AfghanSurvey](#) له لارې په بحثونو کې گډون وکړئ.

په افغانستان کې د ايشيا فونډيشن په هکله

ايشيا فونډيشن يو غير انتفاعي نړيوال پراختيايي بنسټ دی او د مخ پر ودې او خوځنده آسيا قاره کې د ژوندانه د وضعيت د سمون هوډ لري. ايشيا فونډيشن په ۱۳۳۳ کال کې په افغانستان کې په فعاليت پيل وکړ او په ۱۳۸۱ کال کې يې خپل دفتر په کابل کې بيا پرانيست. له هماغه وخته راهيسې ايشيا فونډيشن له مرکزي حکومت او ولايتي ادارو سره همکاري کړې او د يوې با ثباته او هوسا ټولنې په جوړولو کې يې له افغانانو سره مرستې کړې دي. زموږ پروگرامونه د سيمه ييزې حکومتوالی په پراختيا او د اجرايې ځواک د مهمو ارگانونو پر پياوړي کولو تمرکز لري او د مدني تعليماتو، د ښځو د ځواکمنولو، تعليم او تحصيل، اسلام او پراختيا، او آزادو او عادلانه ټاکنو څخه ملاتړ کوي.

د رسنيو د اړيکو لپاره:

په سانفرانسيسکو کې

ايلين سيم

ايشيا فونډيشن

415.743.3382

eelynn.sim@asiafoundation.org

په واشنگټن ډي سي او نيويارک کې

برينت جونز

ايشيا فونډيشن

917.280.6217

brent.jones@asiafoundation.org

